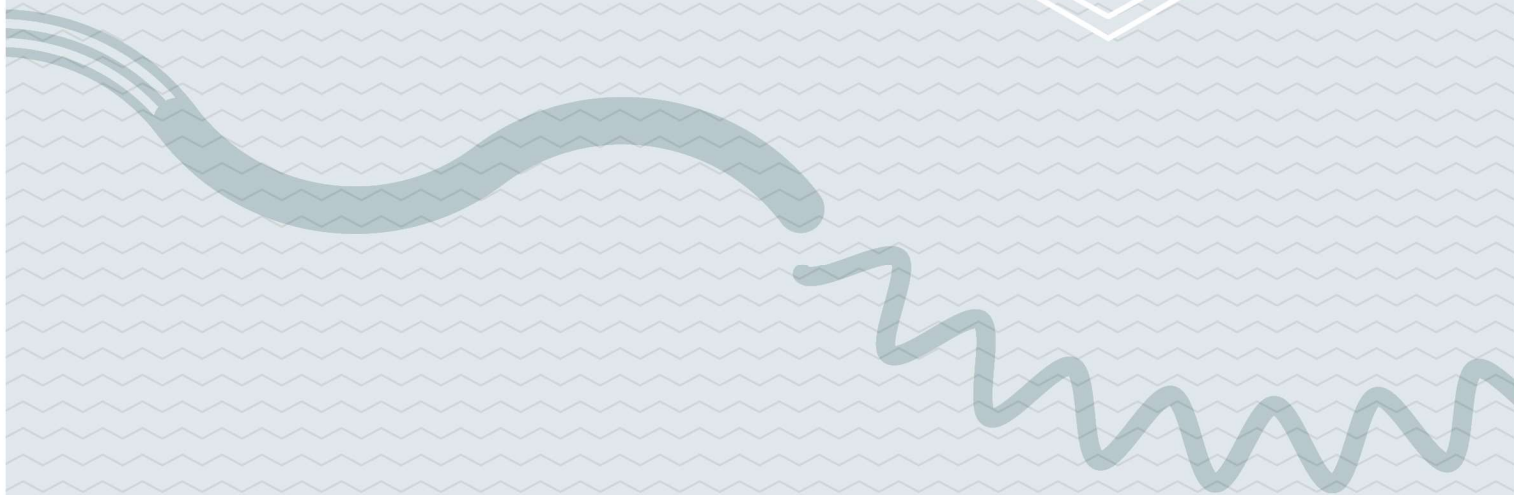

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved USN

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn for kvalitetsarbeidet	1
1.1.	Kvalitetssystemets oppbygging.....	2
1.2.	Kvalitetssystemets omfang	2
1.3.	Forankring i lov og regelverk	4
1.4.	Forankring i universitetets strategier	4
2.	Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet	6
2.1.	Styre, råd, utvalg og sentrale roller i kvalitetsarbeidet	7
2.2	Kvalitetsprosesser ved USN.....	9
3.	Kvalitet i studieporteføljen	11
3.1	Modell for studieporteføljeutvikling ved USN	12
3.2.	Årlig arbeid med studieporteføljen	13
4.	Kvalitet i studieprogram	15
4.1.	Opprette, endre og legge ned studieprogram	16
4.2.	Evaluering av kvaliteten i studieprogrammet	17
5.	Kvalitet i emne	19
5.1.	Opprette, endre og legge ned emner.....	20
5.2.	Planlegge og gjennomføre undervisning og vurdering.....	20
5.3.	Evaluering av kvaliteten i emne	20
6.	Utdanninger med særskilte krav	22
6.1.	Ph.d.- utdanning	22
6.2.	Etter- og videreutdanninger	22
6.3	Sertifiseringskrav til maritime utdanninger	22

1. Bakgrunn for kvalitetsarbeidet

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) sitt kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten gir en beskrivelse av institusjonens strategiske og systematiske arbeid med utdanningskvaliteten, og skal forankres blant ledere og ansatte på alle nivå i organisasjonen. Ledelsen skal legge til rette for at studentene har en aktiv rolle i arbeidet med kvalitetsutvikling og –sikring av utdanningene gjennom studentrepresentasjon i universitetets beslutningsorgan på alle nivå, studentevalueringer av emner og studieprogram, samt andre studentundersøkelser som initieres ved USN. Kvalitetsarbeidet foregår både på bakgrunn av departementets styring som eier av institusjonen, og gjennom universitetets styring og ledelse av utdanningsvirksomheten.

Utviklingen av den samlede studieporteføljen til USN skal skje i takt med universitetets ambisjon om et utdanningstilbud med høy internasjonal kvalitet og i nært samarbeid med samfunn- og næringsliv. Studieporteføljen skal støtte opp under USNs hovedprofil, med profesjonsrettede, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger.

USN skal gjennom sitt kvalitetssystem sørge for en tydelig rolle- og ansvarsfordeling innenfor det løpende kvalitetsarbeidet, og med definert utdanningsledelse på alle nivå. Kvalitetsarbeidet skal utføres systematisk for å sikre, utvikle og stimulere utdanningskvaliteten. Resultatene og tiltakene skal dokumenteres og beste praksis skal stimulere til kvalitetsheving i øvrige studietilbud.

Kvalitetssystemet skal bidra til:

- Kontinuerlig læring og utvikling
- Involvering av og eierskap hos alle ansatte og studenter
- Dokumentasjon og systematikk i kunnskapsinnhenting
- Avdekking av sviktende kvalitet
- Synliggjøring av fremragende kvalitet og beste praksis
- Grunnlag for strategiske beslutninger om ressurstildeling og tiltak
- At studie- og forskningsadministrative støttefunksjoner skal være hensiktsmessig organisert slik at de blir effektive støttesystemer for primæroppgavene

1.1. Kvalitetssystemets oppbygging

Dette dokumentet beskriver rammene for USNs kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten, og skal gi studenter og ansatte en oversikt over føringene for hvordan USN systematisk skal jobbe med kvalitet på alle nivå.

Systembeskrivelsen omhandler:

- Rammebetingelser for kvalitetsarbeidet – herunder de syv kvalitetsdimensjonene som er førende for kvalitetsarbeidet ved USN
- Helhetlig beskrivelse av roller og ansvar, både på strategisk og operativt nivå
- Beskrivelse av kvalitetsarbeidet på henholdsvis studieporteføljenivå, programnivå og emnenivå
- Rammebetingelser for utdanninger med særskilte krav

Kvalitetssystemet består foruten systembeskrivelsen av følgende dokumenter:

- Rutiner
- Arbeidsbeskrivelser
- Maler
- Veiledninger
- Ph.d.-håndbok

Kvalitetssystemet skal evalueres ved inngangen til hver styreperiode.

1.2. Kvalitetssystemets omfang

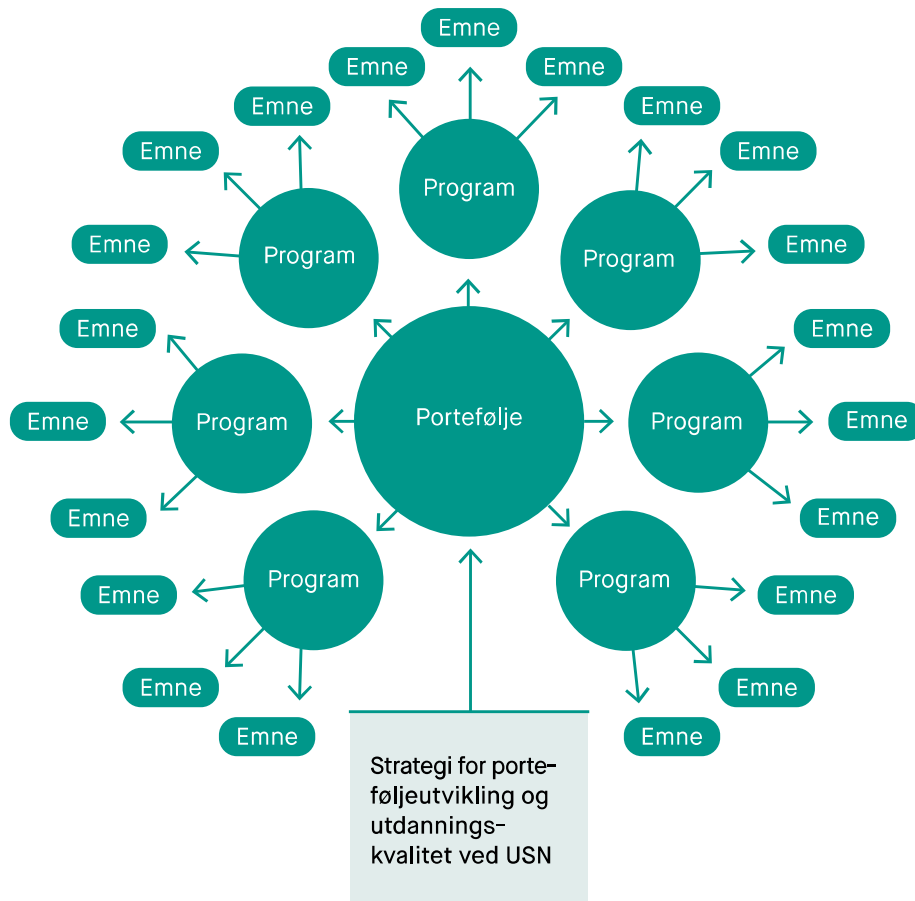
Kvalitetssystemet gjelder for alle studiepoenggivende studietilbud ved USN, herunder: enkeltemner, årsstudier, bachelorprogram, mastergradsprogram, phd.- program og etter- og videreutdanninger.

Kvalitetssystemet omfatter videre sertifiseringskrav til de maritime sertifikatutdanningene som skal imøtekomme krav i henhold til STCW konvensjonen, ISO 9001:2015, Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk, og være i henhold til gjeldende godkjenningbrev fra Sjøfartsdirektoratet.

Resultater og vurderinger av det løpende kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget for videre vurderinger og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje jf.

studiekvalitetsforskriften kapittel 2 – *Internt system for kvalitetssikring for universiteter og høyskoler.*

Kvalitetsarbeidet er organisert omkring emner, studieprogram og studieportefølje, hvor studentenes læring og læringsutbytte skal være i fokus. Som grunnlag for kvalitetsarbeidet skal det systematisk innhentes informasjon fra relevante kilder. Vurderingen skal blant annet baseres på relevante kvalitetsindikatorer.

Figur 1. Forholdet mellom studieportefølje, studieprogram og emner og deres forankring til Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet ved USN.

Forhold som gjelder undervisning, feil eller mangler ved rom/utstyr m.m. kan meldes via universitetets [Si ifra system](#).

1.3. Forankring i lov og regelverk

USN er etter universitets- og høyskoleloven forpliktet til å ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring, som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring. Både i nasjonalt regelverk og i internasjonale standarder og rammeverk gis det føringer for universitetets arbeid med utdanningskvaliteten. USNs kvalitetsarbeid er i hovedsak basert på følgende forskrifter og rammeverk:

[Universitets- og høyskoleloven](#)

[Studiekvalitetsforskriften](#)

[Studietilsynsforskrift med veiledende tekst](#)

[Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area \(ESG\)](#)

[Forskrift om studier og eksamen ved USN](#)

[Forskrift om graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved USN](#)

1.4. Forankring i universitetets strategier

For å sikre god kvalitet i utdanningene har styret ved USN vedtatt «[Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet](#)». Strategien legger overordnede føringer for kvalitetsarbeidet ved USN og representerer en operasjonalisering av ambisjonene i hovedstrategien «[Strategi for USN, 2017 til 2021](#)».

I «Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet» defineres **7 kvalitetsdimensjoner** som har betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte, og som systematisk skal vurderes innenfor hvert enkelt studietilbud.

Læringsutbytte

Det overordnede målet med kvalitetsarbeidet er at studentene oppnår læringsutbytte. Faktorer som inngår i de øvrige kvalitetsdimensjonene har betydning for at studentene oppnår læringsutbyttet. Når læringsutbytte tematiseres særskilt som dimensjon ved kvalitet, er dette knyttet til faglig utbytte og det læringsutbyttet som er formulert for studiet eller emnet.

Inntakskvalitet

Inntakskvalitet er knyttet til studentenes evne til og forutsetninger for å studere når de tas opp til studier. Kvalitetsarbeidet handler om god informasjon om studiene, målrettet rekrutteringsarbeid, veiledning til søkere, opptak og mottakelse av nye studenter og om universitetets arbeid for å integrere nye studenter i læringsmiljøet og gi god oppfølging første studieår.

Relevans

Kvalitetsarbeidet skal styrke utdanningens relevans slik at den møter samfunnets behov og arbeidslivets krav. Studentene skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som bidrar til at de kan fornye det yrkes- og samfunnsliv de blir en del av og mestre et samfunn og arbeidsliv i endring.

Rammekvalitet

Rammekvalitet omfatter økonomiske ressurser, organisatoriske strukturer, infrastruktur (f.eks. bibliotek, IKT og digital teknologi, laboratorier), studieadministrative støttetjenester og god informasjon underveis i studieløpet. Rammekvalitet omfatter også studentenes psykososiale læringsmiljø.

Programkvalitet

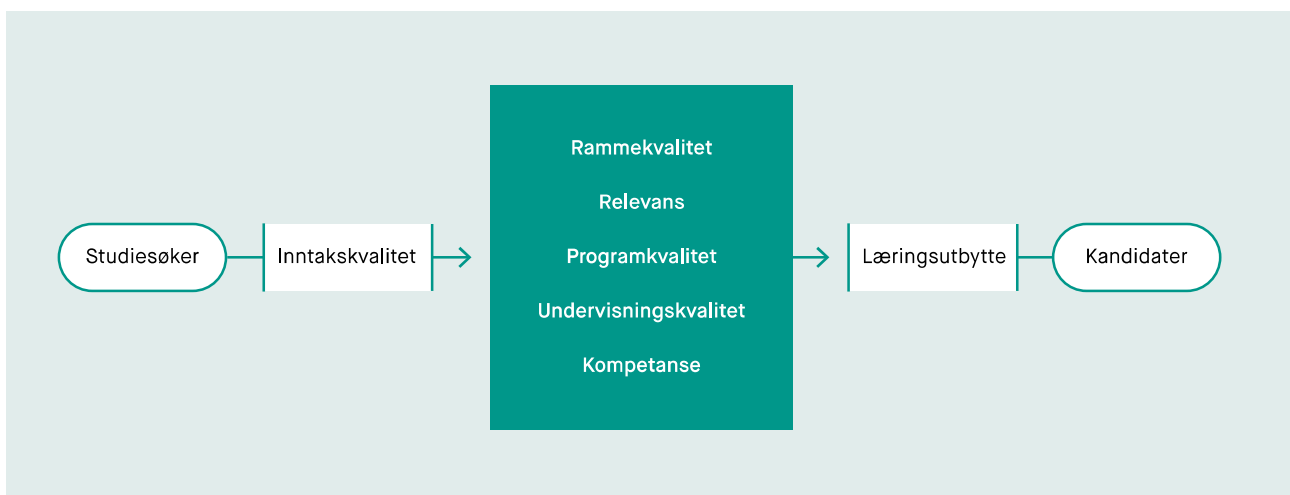
Programkvalitet handler om hvordan studieprogrammet er utformet for at studentene kan oppnå læringsutbytte. Programmene skal være i tråd med USNs overordnede strategi og ha relevant kobling til FoU-aktiviteten. Det skal være god sammenheng og progresjon i studieprogrammet. Innhold, undervisnings- og læringsformer og vurderingsformer skal utformes i tråd med læringsutbytte. Internasjonalisering ute og hjemme er også sentralt for programkvalitet.

Undervisningskvalitet

I arbeidet med undervisningskvalitet skal læring skal være en studentaktiv prosess som fremmer refleksjon og selvstendighet. Kvalitetsarbeidet skal bidra til at studentene møtes med et nært og innovativt læringsmiljø, og med høye krav til kunnskaper og ferdigheter. Kvalitetsarbeidet skal legge til rette for varierte undervisnings- og læringsformer og vurderingsformer som bidrar til at studentene etter endt studieløp har oppnådd læringsutbytte.

Kompetanse

Utdanningskvalitet avhenger av faglærernes faglige og pedagogiske kompetanse. Kvalitetsarbeidet skal sikre at faglærere har kompetanse innen pedagogisk bruk av IKT og kan bruke IKT og digital teknologi i undervisning, læring og vurdering. Kvalitetsarbeidet skal fremme FoU-basert undervisning. Det forutsetter at lærerne er oppdatert om den internasjonale forskningsfronten og selv er aktive forskere eller tilknyttet et forskningsmiljø. Kvalitetsarbeidet skal legge til rette for å styrke formidlingskompetansen, og for at undervisningen er basert på forskning om hvordan læring skjer og hvordan undervisningskvalitet kan styrkes.

Figur 2. De syv kvalitetsdimensjonene ved USN, fra studiesøker til ferdig kandidat.

2. Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet

Universitetsstyret vedtar studieporteføljen årlig og har det overordnede ansvaret for at USN driver et systematisk kvalitetsarbeid. Styret skal påse at USN har et tilfredsstillende kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten.

For å sikre kontinuitet og at målsettinger følges opp gjennom prioriteringer og tiltak, er kvalitetsarbeidet forankret i USNs ledelse. Universitetets ledelse på alle nivå har et ansvar for kvalitetsarbeidet og skal bidra til utvikling av en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Ansvar kan ikke delegeres, men oppgaver kan delegeres.

2.1. Styre, råd, utvalg og sentrale roller i kvalitetsarbeidet

Nedenfor følger en overordnet beskrivelse av roller og ansvar i kvalitetsarbeidet. Konkrete oppgaver og aktiviteter er beskrevet i rutiner og arbeidsbeskrivelser utover dette. Den enkelte ansatte har ansvar for å delta aktivt i kvalitetsarbeidet og bidra til kvalitetskultur i egen enhet.

Roller	Ansvar
Universitetsstyret	Har overordnet ansvar for at USN har et tilfredsstillende kvalitetssystem for utdanning
Rektor	Har overordnet ansvar for kvalitetssystemet Gir overordnede føringer for arbeidet med porteføljeutvikling og utdanningskvalitet
Dekan	Har overordnet ansvar for at kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av fakultetets studieprogram gjennomføres i henhold til kravene. Programutvikling og utvikling av programportefølje er et særskilt område.
Viserektor/avdelingsdirektør	Har ansvar for utvikling og kvalitetssikring av de studieadministrative tjenestene innenfor sin avdeling Administrativ leder er ansvarlig for at det utarbeides årlig rapport om kvalitetsarbeidet i avdelingen.
Fakultetsdirektør	Har ansvar for det administrative kvalitetsarbeidet på fakultetet. har ansvar for kvalitetssikring og utvikling av studieadministrative tjenester på fakultet, herunder for å påse at fakultetet har den nødvendige kompetanse for å gi støtte til faglige ledere
Instituttleder	Skal påse at kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av instituttets studieprogram og emner gjennomføres i henhold til kravene.
Programkoordinator	Skal lede programutvalget og rapportere til ansvarlig linjeleder. Har ansvar for å holde oversikt og påse at læringsmiljø og faglig- og pedagogisk kvalitet i studieprogrammet er i henhold til kravene. Har ansvar for at lærings- og vurderingsformer bidrar til studentene oppnår læringsutbyttet.
Emneansvarlig	Har ansvar for planlegging, koordinering, gjennomføring og utvikling av emnet, slik at læringsaktiviteter og vurderingsformer bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet for emnet. Gjennom programutvalget blir emnene representert i kvalitetsarbeidet i studieprogrammet.

Underviser/fagperson	Skal utvikle og gjennomføre undervisnings- og læringsaktiviteter som bidrar til at studenten oppnår læringsutbyttet.
Studieadministrasjon	USN skal ha en studieadministrasjon på alle nivå i organisasjonen, som bidrar inn i det løpende kvalitetsarbeidet med rådgivning, opplæring, kvalitetssikring og videreutvikling av kvalitetsarbeidet. Studieadministrasjonen skal videre fasilitere evaluering av kvalitetssystemet ved inngangen til hver styreperiode.
Studentdemokratiet	Studentdemokratiet skal fronte studentenes meninger og behov på alle nivå. De skal bistå studenttillitsvalgte i styrer, råd og utvalg.
Studentene	Den enkelte student forventes å delta aktivt i evaluering av sine emner og studieprogram gjennom spørreundersøkelser, møter m.m. Med dette kvalitetsarbeidet gir studenten løpende tilbakemeldinger til underviser, emneansvarlig, programkoordinator og programutvalg.
Ph.d. kandidat	Den enkelte kandidat forventes å delta aktivt i evaluering av sine emner og ph.d. program gjennom spørreundersøkelser, møter m.m. Med dette kvalitetsarbeidet gir kandidaten løpende tilbakemeldinger til underviser, emneansvarlig, programkoordinator og programutvalg. I det studienære kvalitetsarbeidet har hvert ph.d. program et programutvalg hvor kandidatene er representert.
Utvalg med særskilt ansvar i kvalitetsarbeidet	
Utvalg for utdanningskvalitet (UFU)	Et strategisk, samordnende og rådgivende organ for ledelsen i saker som gjelder fagprofil, studieportefølje og kvalitet i utdanningene Skal være et rådgivende organ for rektor på utdanningskvalitetsområdet.
Læringsmiljøutvalget (LMU)	Lovpålagt rådgivende organ, som rapporterer direkte til styret. LMU skal bidra til at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd
Forskningsutvalget	Rådgivende organ for rektor på studiekvalitetsområdet, herunder ph.d.- utdanningen. Har delegert myndighet fra styret, og kan fatte beslutninger som blant annet innebærer samordning på tvers av USNs ph.d.- utdanninger.
Kvalitetsråd	Rådgivende organ på fakultetet som skal gi dekan råd om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av porteføljen og utdanningskvaliteten på fakultetets studier. Gjennom ulike evalueringer og rapporter på studieprogramnivå, innhente informasjon om kvaliteten i fakultetets studietilbud; gjennomgå kvaliteten i studietilbudene og foreslå utviklingstiltak som speiler USNs strategiske mål.

Programutvalg	Rådgivende for dekan i arbeidet med utvikling av kvaliteten i studieprogram. Skal gjennom det løpende kvalitetsarbeidet gitt i USNs kvalitetssystem foreta evalueringer, vurdere alle elementer som påvirker studiekvalitet, rapportere om studiekvalitet og gi råd om videre tiltak for kvalitetsutvikling for å sikre at studieprogrammet holder høy kvalitet
----------------------	---

Mandater:

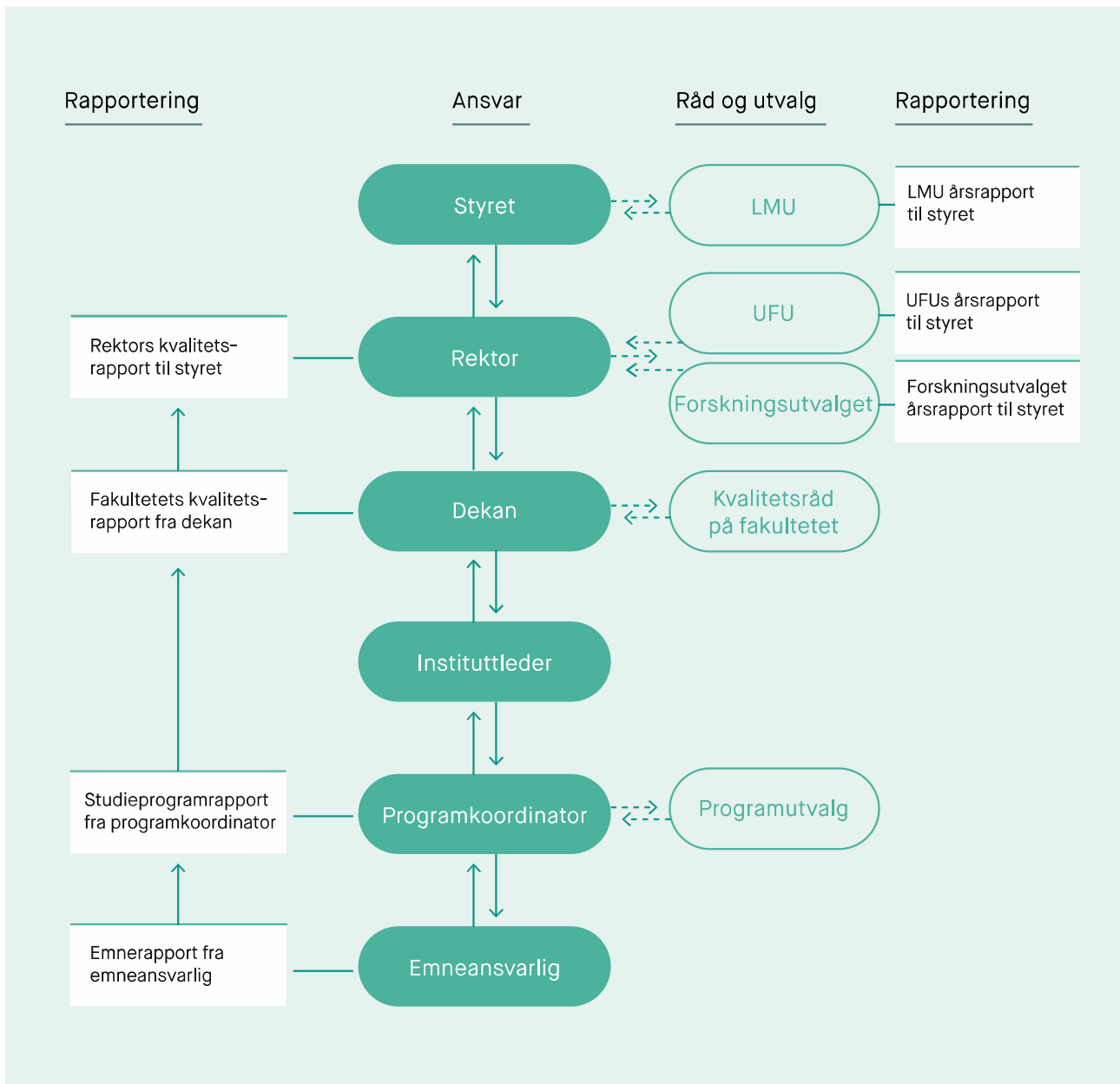
Det er utarbeidet mandat for følgende råd og utvalg:

- [Utvalg for utdanningskvalitet, mandat og sammensetning \(UFU\)](#): Utvalgets formål er å fremme kvalitetsarbeidet i utdanningsvirksomheten ved USN. Utvalget skal være et strategisk, samordnende og rådgivende organ for ledelsen i saker som gjelder fagprofil, studieportefølje og kvalitet i utdanningene.
- [Forskningsutvalget](#): Utvalgets formål er å gi råd om harmonisering av og kvalitetsutvikling i doktorgradsprogrammene, bl.a. innenfor veiledningstilbud, undervisningstilbud og krav til deltagerne i doktorgradsprogrammene..
- [Læringsmiljøutvalget \(LMU\)](#): LMUs formål er å arbeide for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø for studentene ved USN. LMU skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljøet og være delaktig i utviklingen omkring spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd der ivaretagelse av studenter med funksjonsnedsettelse inngår.
- [Kvalitetsråd, mandat og sammensetning](#): Kvalitetsrådet er et rådgivende organ på fakultet som skal gi dekanen råd om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studieporteføljen og utdanningskvaliteten ved fakultetets studier. Kvalitetsrådet kan også på eget initiativ løfte saker som angår utdanningskvaliteten i enkelte program eller på fakultetsnivå.
- [Programutvalg, mandat og sammensetning](#): Programutvalgene er rådgivende for dekan i arbeidet med utvikling av kvaliteten i studieprogram. Utvalget skal gjennom det løpende kvalitetsarbeidet gitt i USNs kvalitetssystem foreta evalueringer, vurdere alle elementer som påvirker studiekvalitet og rapportere om studiekvalitet inkludert å gi råd om videre tiltak for kvalitetsutvikling for å sikre at studieprogrammet holder høy kvalitet.

2.2 Kvalitetsprosesser ved USN

Oversikt over kvalitetsprosesser i det systematiske kvalitetsarbeidet ved USN:

Rapportering, ansvar, råd og utvalg og tilbakemeldingsløyper mellom de ulike nivåene.

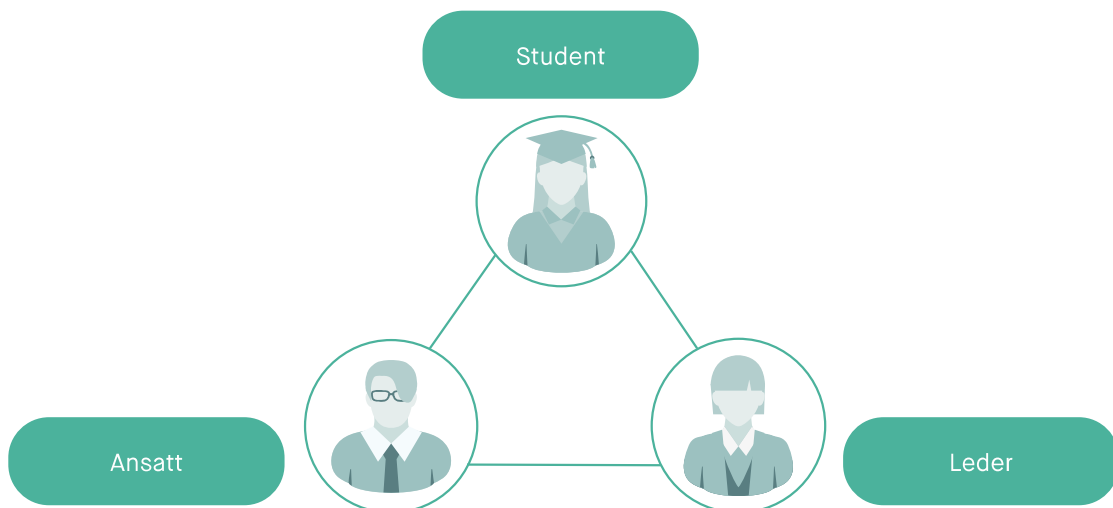
Figur 3. Oversikt over kvalitetsprosesser i det systematiske kvalitetsarbeidet ved USN. Figuren viser sammenhengen mellom, rapportering, ansvarslinjer, råd- og utvalg og tilbakemeldingsløyper i kvalitetsarbeidet.

- De mørkegrønne boksene viser sentrale roller som er ansvarlig for det løpende kvalitetsarbeidet på ulike nivå ved USN, og som skal bidra til at evaluering, rapportering og utvikling av kvaliteten i utdanningene skjer. Lederlinjen er ansvarlig for å sikre god tilbakemeldingsløype og oppfølging blant studenter og ansatte.
- De lysegrønne boksene i figuren viser sentrale råd og utvalg i kvalitetsarbeidet på ulike nivå ved universitetet: Læringsmiljøutvalget (LMU), Utvalg for utdanningskvalitet (UFU), Forskningsutvalget, Kvalitetsråd på fakultet og programutvalg for studieprogram.

- De hvite boksene viser rapportering på kvalitetsarbeidet som lages på de ulike nivåene ved USN: Emnerapport, programrapport, fakultetets kvalitetsrapport, årsrapport til rektor fra Utvalg for utdanningskvalitet (UFU) og Forskningsutvalget, Rektors kvalitetsrapport til styret og LMUs årsrapport til styret.

Pilene i oversikten viser dialogen og tilbakemeldingsløyene mellom ledelse, ansatte og studenter som skal ivaretas i kvalitetsprosessene. Medvirkning gjennom råd og utvalg, evalueringer, rapporteringer og tilbakemelding fra ledelse på ulike nivå i kvalitetsarbeidet er en suksessfaktor for å oppnå gode resultater, felles forståelse og oppslutning rundt kvalitetsarbeidet.

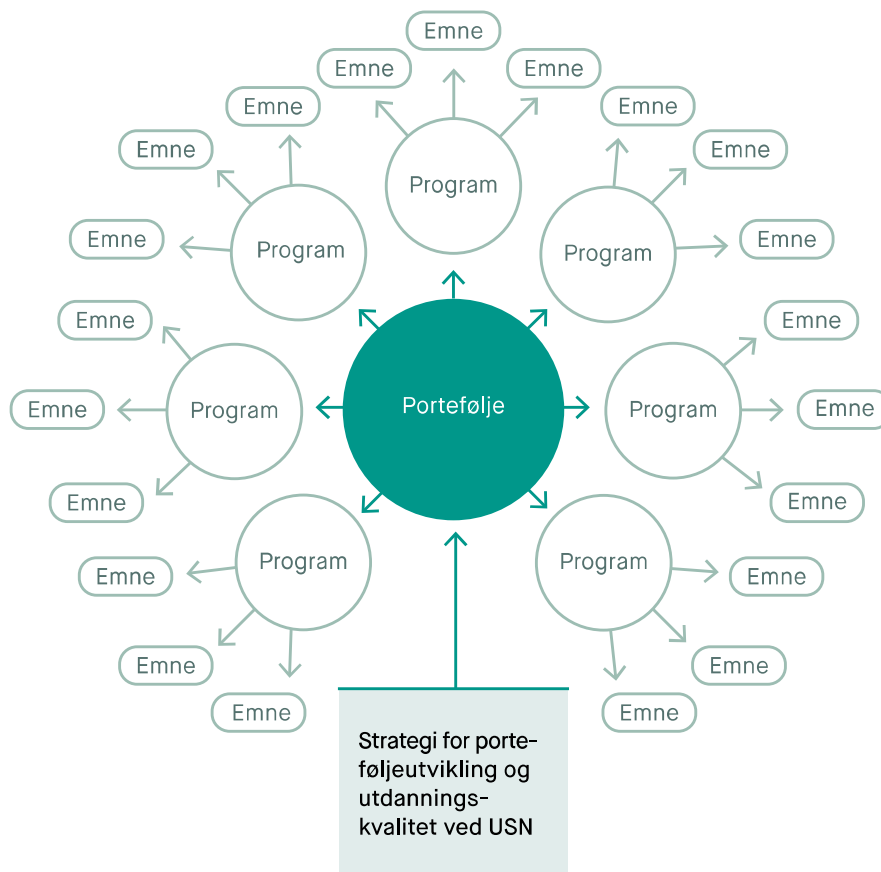
Ved USN skal det derfor legges til rette for en tilbakemeldingskultur mellom ledelse, ansatte og studenter i kvalitetsarbeidet på alle nivå: institusjon, fakultet og institutt.

Figur 4. Tilbakemeldingskultur ved USN.

3. Kvalitet i studieporteføljen

Målet er å sikre at USN tilbyr en studieportefølje med relevante utdanninger som er forankret i samfunnets behov og USNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, og som holder høy nasjonal og internasjonal kvalitet. Summen av alle emner og studieprogram utgjør den samlede studieporteføljen.

Figur 5. Studieporteføljen ved USN. Figuren viser at summen av alle studieprogram og emner utgjør den samlede studieporteføljen.

3.1 Modell for studieporteføljeutvikling ved USN

Styringen av studieporteføljeutviklingen skal baseres på en strategisk tilnærming, og ut fra en samlet vurdering basert på universitetets samfunnsoppdrag, etterspørsel etter relevante utdanninger og studietilbudenes faglige og økonomiske bærekraft. Arbeidet med kvalitet på studieporteføljenivå skal utvikle og avdekke eventuelt sviktende kvalitet i den totale studieporteføljen, det enkelte studieprogram og eventuelle systematiske utfordringer på tvers av studieprogram.

Som verktøy for porteføljestyringen skal SEFØ-modellen benyttes som underlag. Modellen er inspirert av EMMAP-modellen, utviklet av The Knowledge Partnership i Storbritannia, og er senere

videreutviklet og tilpasset norske forhold. EMMAP-modellen er et balansert målstyringsverktøy («balanced scorecard method») som kan hjelpe universiteter og høyskoler i deres vurdering av studie- og kursportefølje i relasjon til strategi og prioriteringer. Betegnelsen EMMAP er hentet fra forbokstavene i hvert av de fire områdene i modellen: **E**conomic, **M**ission, **M**arket **A**ttractiveness, **P**erformance.

Følgende parametere skal vurderes innenfor SEFØ-modellen:

Strategisk betydning

Vurdering av arbeidslivets og samfunnets behov for arbeidskraft og regional og nasjonal arbeidsdeling.

Etterspørsel

Vurdering av utdanningstrender og søkeres etterspørsel etter studiet. Alle studieprogram skal ha en referansegruppe med liknende studieprogram hvor man kan vurdere og evaluere hverandres studieprogram.

Faglig bærekraft

Vurdering av summen av kvalitet i forhold til USNs syv kvalitetsdimensjoner: relevans, rammekvalitet, programkvalitet, læringsutbytter, undervisningskvalitet, kompetanse og relevans.

Økonomisk bærekraft

Vurdering av hvordan inntektene står i forhold til utgiftene i studiet.

3.2. Årlig arbeid med studieporteføljen

Universitetsstyret fastsetter hvert år studieporteføljen for kommende studieår. Den løpende utviklingen av den samlede studieporteføljen påvirkes av en rekke faktorer, både fra nasjonalt hold og som følge av institusjonelle føringer og styringssignaler. Det overordnede utgangspunktet for arbeidet er universitetets strategiske planer, og universitetets langsiktige prioriteringer for de kommende år.

Resultatene fra det systematiske arbeidet med kvalitet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av den samlede studieporteføljen, jf. forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) § 4-1 sjette ledd.

USN har utarbeidet et årshjul for arbeid med studieporteføljen som viser kvalitetsarbeidet som ligger til grunn ved universitetet.

ÅRLIG ARBEID MED STUDIEPORTEFØLJEN

Fakultetenes kvalitetsrapport – januar

Rapporten skal gi en overordnet vurdering av kvalitetsarbeidet ved fakultetets studieprogrammer. Fakultetenes kvalitetsrapport er grunnlag for rektors kvalitetsrapport til styret og dialogmøter med fakultetene.

Rektors kvalitetsrapport – mars

Rapporten skal gi styret ved USN en overordnet vurdering av universitetets arbeid med utdanningskvalitet. Rapporten skal blant annet bygge på fakultetenes årsrapporter, arbeid med studieporteføljesakker samt øvrig kvalitetsarbeid ved universitetet.

USNs årsrapport til Kunnskapsdepartementet – mars

Hvert år rapporterer USN til Kunnskapsdepartementet på bakgrunn av KDs styringsparametere og andre føringer departementet gir.

Dialogmøte mellom universitetsledelsen og fakultets- og avdelingsledelse – april/mai

Rektor skal legge til rette for at det årlig avholdes styringsdialog mellom universitetsledelsen og fakultets- og avdelingsledelsen. Denne dialogen avholdes i april/mai måned. Styringsdialogen skal sikre at fakultetenes og avdelingenes løpende kvalitetsarbeid gjøres i henhold til fastsatte rammebetingelser, og via rapportering og analyse sørge for iverksetting av nødvendige tiltak. Forhold som skal drøftes i møtet er blant annet:

Status og utvikling av fakultetenes studieportefølje

Systematiske utfordringer for fakultetene og avdelingene som er avdekket

Fakultetenes og avdelingenes kvalitetsarbeid knyttet til fokusområder som omtales i årsrapporten til KD

Strategiseminar i mai

Rektor avholder i mai årlig strategiseminar ved USN. Formålet med seminaret er å gjennomgå virksomhetens strategiske posisjon og vurdere hvorvidt mål, strategier og tiltak er tilpasset situasjonen virksomheten er i.

Orientering til styret om planer for studieporteføljeutviklingen – juni

Med utgangspunkt i fakultetenes forslag til endringer i studieporteføljen, fakultetenes årlige kvalitetsrapport og drøftinger i styringsdialogmøter med universitetsledelsen, melder fakultetene inn foreløpig resultat i egen orienteringssak til styret i juni. Eventuelle nye styringssignaler legges til grunn for den videre studieporteføljeutviklingen.

Styrevedtak om endelig fastsettelse av studieporteføljen (planlagt studentopptak) – november

Styret fatter årlig vedtak om fastsettelse av studieporteføljen for kommende studieår, herunder vedtak om O-opptak og fastsettelse av opptaksmåltall. Eventuelle nye styringssignaler legges til grunn for den videre studieporteføljeutviklingen. De løpende vedtakene gjennom året knyttet til nyetableringer, nedleggelser og samordning av studieprogram, danner sammen med beslutningen om videreføringer av eksisterende studieprogram underlaget for styrets beslutning i november.

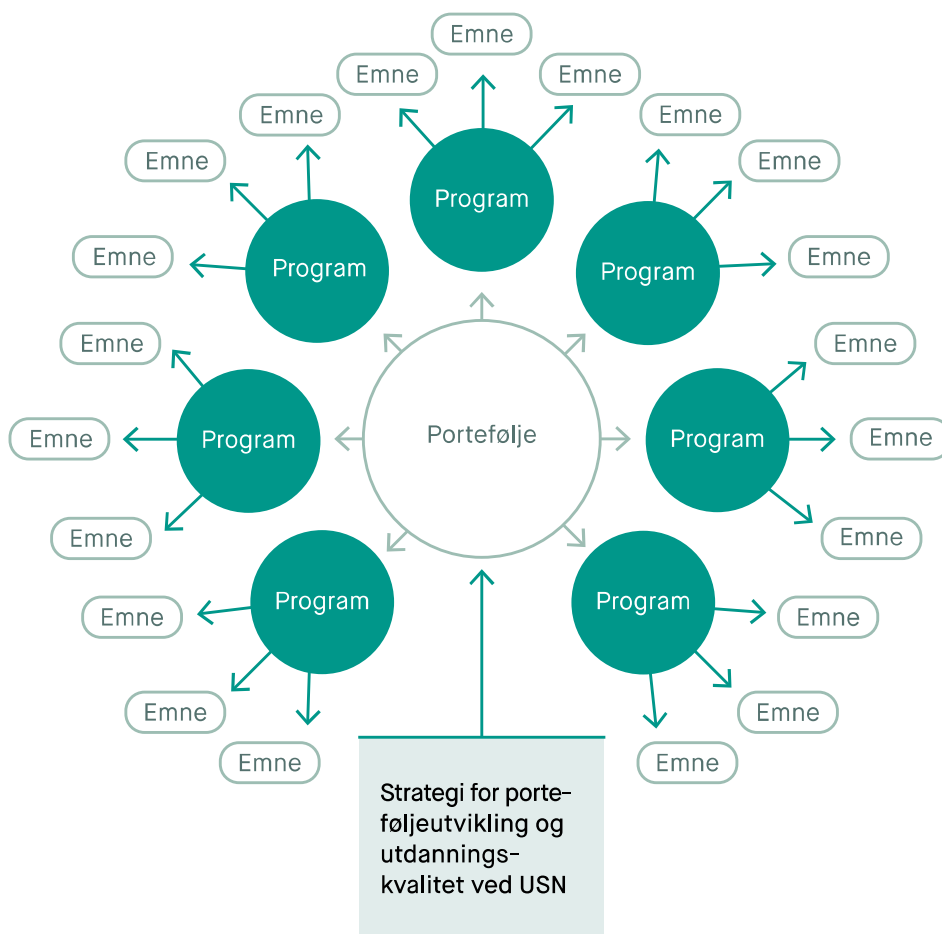
4. Kvalitet i studieprogram

Målet med kvalitetsarbeid på programnivå er at alle studieprogram skal oppleves å holde god kvalitet, og at de utvikles i tråd med USNs kriterier for studieporteføljeutvikling. Kvalitetsarbeid på programnivå skal forvalte at kriterier fastsatt i gjeldende studietilsynsforskrift og studiekvalitetsforskrift, og lokale forskrifter ved USN følges. Studieprogram på ulike nivåer ved USN evalueres, og hensikten er å få fram studenters, ansattes og eksterne partnere sin vurdering av kvaliteten i studieprogrammet.

Studieprogrammene skal:

- Være relevante for arbeids- og samfunnsliv
- Være basert på forskning og utviklingsarbeid

- Ha relevante læringsutbyttebeskrivelser, studentaktive læringsformer og vurderingsordninger
- Ivareta nasjonale og internasjonale perspektiver
- Ha gode rammebetingelser og god infrastruktur
- Ha et godt og helhetlig læringsmiljø som fremmer læring og studentengasjement og stimulerer til at studentene fullfører på normert tid

Figur 6. Studieprogram ved USN. Figuren viser at summen av alle emnene utgjør studieprogrammet. Studieprogrammet skal igjen være forankret i studieporteføljen og være i tråd med strategien.

4.1. Opprette, endre og legge ned studieprogram

Som universitet har USN fullmakt til selv å opprette, endre og legge ned sine studietilbudene.

Styret har vedtatt en [delegasjonsmatrise](#), som viser hvor store fullmakter ledelsen har på de ulike nivåene i organisasjonen innen opprettelse, endring og nedlegging av studietilbud.

Forklaring av begreper

- **Studietilbud:** Omfatter både studieprogram som fører frem til en grad og kortere studier som årsheter, videreutdanninger og emner som tilbys for seg selv og som ikke er en del av et studieprogram, jfr. Kunnskapsdepartementets rundskriv F-03-16.
- **Studieprogram:** Gitt samling emner som er fastsatt i studieplan, som studenter tas opp til, og som fører fram til grads- eller yrkesutdanning, jfr. egenbetalingsforskriften § 1-2 bokstav b.
- **Emne:** Minste studiepoenggivende enheter med faglig innhold fastsatt av institusjonen, jfr. egenbetalingsforskriften § 1-2 bokstav a. Kurs er ikke studiepoenggivende, og omfattes ikke av egenbetalingsforskriften, jfr. bokstav c.
- **Akkreditering:** Faglig vurdering og vedtak knyttet til godkjenning og etablering av et studietilbud.
- **Vesentlig endring:** Er en større endring i et studieprogram eller emne som krever søknad til viserektor for utdanning eller som krever ny akkrediteringssøknad.
- **Mindre endring:** Er endringer i et studieprogram eller emne hvor fakultetet har myndighet til å godkjenne endringen.

Det er utviklet fire rutiner som skal sikre god ivaretagelse av de faglige fullmaktene

[KS-1.1 Akkreditering og etablering av studietilbud](#)

[KS-1.2 Mindre endringer av akkrediterte studietilbud](#)

[KS-1.3 Nedlegging av studietilbud](#)

[KS-1.4 Vesentlige endringer av akkrediterte studietilbud](#)

4.2. Evaluering av kvaliteten i studieprogrammet

Ved USN skal alle studieprogram foreta en årlig evaluering av programmet, samt foreta en periodisk evaluering av studieprogrammet minimum hvert sjetten år.

ÅRLIG EVALUERING AV STUDIEPROGRAM

Ansvar: Programkoordinator

Krav: Programkoordinator skal hvert studieår evaluere kvaliteten i studieprogrammet og skrive en programrapport hvor kvaliteten i studieprogrammet vurderes og hvor beste praksis løftes frem og eventuelle utviklingstiltak foreslås. Studiebarometeret er en sentral studentevaluering som skal ligge til grunn for årlig evaluering av studieprogrammet.

Årlig programrapport skal behandles i programutvalget før den *sendes til instituttleder med kopi til dekan*. Programkoordinator skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin ledelse.

Tema: Er læringsutbyttebeskrivelsen faglig oppdatert og relevant? Bidrar alle emner og sammenhengen mellom disse til at studentene oppnår læringsutbyttet for programmet? Er læringsmiljøet i studieprogrammet godt? Er det utfordringer som tilsier at studieprogrammet bør gjennomgå en periodisk evaluering tidligere enn planlagt?

Rutine og mal: Det er utarbeidet egen rutine som beskriver hvordan [programevaluering- og rapportering](#) skal gjennomføres, og en [mal til programrapport](#). Rapporten omfatter alle aktive kull på programmet det aktuelle studieår rapporten skrives for.

Programledelsen skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin fakultetsledelse

PERIODISK EVALUERING AV STUDIEPROGRAMMET – MINIMUM HVERT 6. ÅR

Ansvar: Dekan

Krav: Dekan skal minimum hvert 6. år påse at det gjennomføres en periodisk programevaluering med innspill fra studenter, arbeidsliv og eksterne aktører nasjonalt eller internasjonalt. En periodisk evaluering skal gi utdanningsledelsen grunnlag for å vurdere om studieprogrammet skal videreføres som det er, endres eller nedlegges. Periodisk evaluering erstatter programrapport for det aktuelle studieår.

Tema: I tillegg til temaene i de årlige programevalueringene skal den periodiske programevalueringen ha særlig fokus på studieprogrammets samfunns- og arbeidslivsrelevans, og forholdet til USNs profil og strategi. Er det spesifikke utfordringer identifisert i de årlige programevalueringene som bør vies spesiell oppmerksomhet? Skal studieprogrammet videreføres i nåværende form, endres eller legges ned?

Rutine og mal: Det er utarbeidet egen rutine som beskriver hvordan [periodisk programevaluering- og rapportering skal gjennomføres](#).

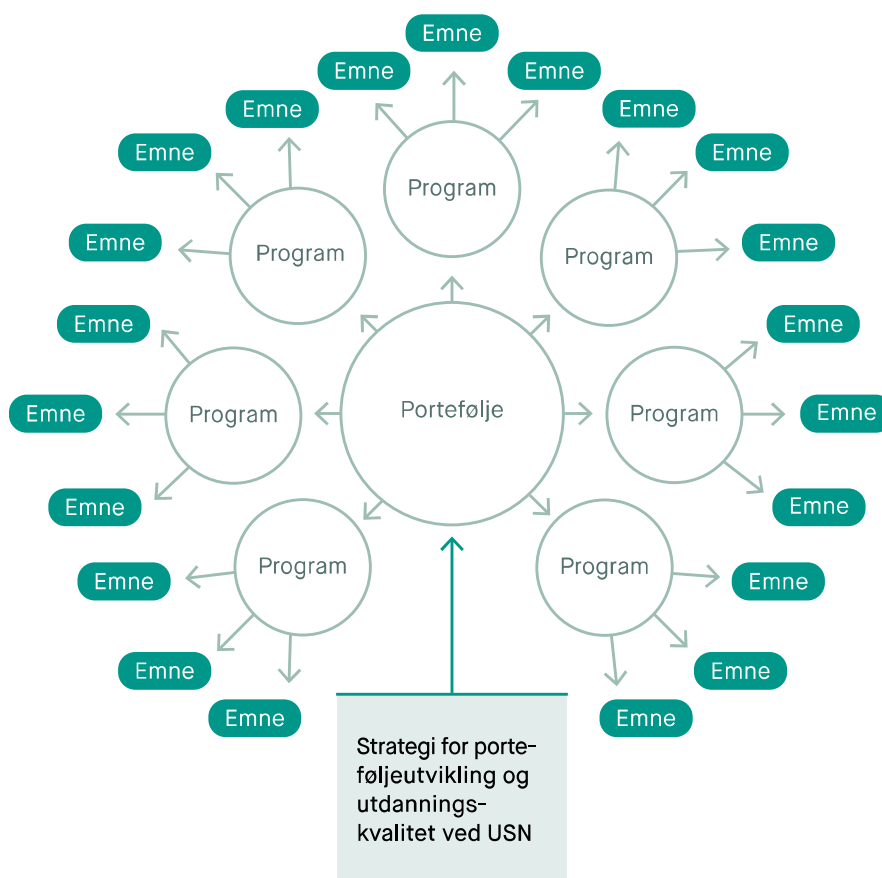
Programkoordinator skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin fakultetsledelse

5. Kvalitet i emne

Målet med kvalitetsarbeidet på emnenivå er at alle emner skal holde god kvalitet, og at emner etableres og utvikles i tråd med innretningen til studieprogrammet emnet tilhører. Kvalitetsarbeid på emnenivå skal evalueres, se pkt. 5.3. Emner som ikke tilhører et studieprogram følger de samme vedtatte rutiner og arbeidsbeskrivelser som for akkreditering, endring og nedlegging på studieprogramnivå.

Emnene skal:

- Ha læringsutbyttebeskrivelser som er relevante
- Ha studentaktive læringsformer som bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet
- Ha god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse, læringsaktiviteter og vurderingsformer.

Figur 7. Emne ved USN. Figuren viser at emne skal være godt forankret til studieprogrammet. Summen av alle emnene utgjør studieprogrammet. Studieprogrammet skal igjen være forankret i studieporteføljen og være i tråd med strategien.

5.1. Opprette, endre og legge ned emner

Oppretting, endring og nedlegging av et emne følger de samme prinsippene som for et studieprogram. [Delegasjonsmatrisen](#) viser hvem som har myndighet til å opprette, endre eller legge ned et emne. Se forøvrig kapittel 4.2.

5.2. Planlegge og gjennomføre undervisning og vurdering

Emneansvarlige har ansvar for at undervisning og vurdering blir gjennomført i tråd med emneplanen. Emneansvarlig har videre ansvar for at emneplanen er gjort tilgjengelig for studenter innen de frister som gjelder for publisering av emneplaner ved USN.

Rutiner og instruksjoner med nærmere bestemmelser vedrørende vurdering og eksamen er beskrevet i tilhørende rutiner til denne systembeskrivelsen. Emneansvarlig skal gjøre seg kjent med gjeldende og aktuelle rutiner.

5.3. Evaluering av kvaliteten i emne

Det skal gjennomføres underveisevaluering hver gang emnet gjennomføres, og periodisk evaluering av emnet minimum hvert tredje år. Evaluering av emnet omfatter også ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen

UNDERVEISEVALUERING I EMNET

Ansvar:	Emneansvarlig
Krav:	Ved hver emnegjennomføring skal emneansvarlig gjennomføre en underveisevaluering.
Tema:	Har studentene fått nok informasjon om emnet, læringsaktivitetene og forventet læringsutbytte? Har studentene fått tilstrekkelig tilbakemelding på sitt arbeide? Hvilket utbytte har de hatt av undervisningen (forelesninger, gruppearbeid etc)? Hvordan er læringsmiljøet? Hvordan er studentenes opplevde egeninnsats og motivasjon? Er det noe de synes er spesielt bra med undervisningen i emnet? Er det noe som bør forbedres i emnet?
Tidspunkt:	Underveisevaluering gjennomføres normalt midtveis i undervisningsrekken

Form: Metode for gjennomføring av underveisevaluering velges blant metoder i vedtatt [verktøykasse for underveisevaluering](#) ved USN. Metoden skal være tilpasset formålene med emneevalueringen.

Dokumentasjon: Ved underveisevaluering skal emneansvarlig skal skrive en kort oppsummering av underveisevalueringen og angi eventuelle forbedringstiltak.

Oppsummering fra underveisevalueringen skal sendes til instituttleder, programkoordinator og studenttillitsvalgte

Emneansvarlig skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin fakultetsledelse

PERIODISK EVALUERING AV EMNE

Ansvar: Emneansvarlig

Krav: minimum hvert 3. år skal det foretas en større studentevaluering av emnet. Studenter som deltar på den aktuelle emnegjennomføringen inviteres til å delta i en større studentevaluering av emnet. Emneansvarlig skal utarbeide en emnerapport hvor kvaliteten i emnet vurderes og hvor beste praksis løftes frem og eventuelle utviklingstiltak foreslås. Vedtatt mal for emnerapport skal benyttes ved utarbeidelse av emnerapport

Emnerapport med forslag til eventuelle utviklingstiltak sendes til instituttleder, programkoordinator og studenttillitsvalgt og legges fram for programutvalget. Emneansvarlig skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin ledelse.

Tema: Læringsutbyttebeskrivelsen: Er den oppdatert og relevant? Er den tydelig kommunisert til studentene? Er det god sammenheng mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse og parallelle og tidligere emner?
Undervisnings og læringsaktivitetene: Hvordan bidrar de til at studentene oppnår læringsutbyttet for emnet? Er læringsaktivitet, nivå og progresjon hensiktsmessig? Hvordan er studentenes egeninnsats og motivasjon? Hvordan er læringsmiljøet?
Vurderingsformene: Er denne i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsen og undervisnings og læringsaktivitetene, slik at studentene prøves på en hensiktsmessig måte som bidrar til studentenes læring?

Tidspunkt: Periodisk evaluering av emnet gjennomføres mot slutten av rekken med undervisningsøkter i aktuell emnegjennomføring

Rutine og mal: Det er utarbeidet egen rutine som beskriver hvordan [emneevaluering- og rapportering](#) skal gjennomføres, og en [mal til emnerapport](#).

Emneansvarlig skal få tilbakemelding på rapporten og om eventuelle tiltak av sin fakultetsledelse

6. Utdanninger med særskilte krav

6.1. Ph.d.- utdanning

Det er utarbeidet en egen ph.d-håndbok for ph.d.-programmene ved USN. Håndboken er delt i to, en del for ph.d.-kandidater og en del for administrasjon av ph.d. Ph.d-håndboken er delt i tre hoveddeler, oppstart, gjennomføring og avslutning. Ph.d-utdanningen er regulert av forskrift om graden philosophia doctor ved USN og opplæringsdelen er regulert av Forskrift om studier og eksamen ved USN.

6.2. Etter- og videreutdanninger

Alle studiepoenggivende videreutdanninger ved USN skal oppfylle kravene gitt i kvalitetssystemet knyttet til kvalitet i emner og studieprogram. I tillegg inneholder kvalitetssystemet særskilte krav til etter- og videreutdanninger som blant annet skal sikre at egenbetalingsforskriften og bidrags- og oppdragsreglementet er oppfylt og at budsjett og kontrakt er riktig utarbeidet.

6.3 Sertifiseringskrav til maritime utdanninger

For de maritimeutdanningene gjelder utover kravene i kap. 1.1, egne sertifiseringskrav til de maritime sertifikatutdanningene. Disse utdanningene skal imøtekomme krav i henhold til STCW konvensjonen, ISO 9001:2015, Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk og være i henhold til gjeldende godkjenningbrev fra Sjøfartsdirektoratet.